

ECONOMIA

Redakce časopisu

Hospodářské noviny

Na Florenci 19

115 43 Praha 1

V Lysicích, 23.7.97

Vážená redakce,

v HN 135/97 a následně v HN 140/97 jste v přílohách KARÉRA informovali o studii "Český manažer v procesu transformace", a zveřejnili jste z ní některé drobné pasáže.

Je někde tato studie k dispozici ve své úplnosti?

Nechtěl bych dělat závěry ze zveřejněných několika útržkových odstavců jejího obsahu. Zdá se však, že si autoři studie místo analytických, kritických brýlí vzali brýle hodně růžové. Např. lichotivé hodnocení našich manažerů svými podřízenými je natolik optimistické, že budí dojem (není uveden rozsah a obsah zkoumaného vzorku), že se autoři ptali jen ve svých poradenských rodinných firmách vlastních manželek, nebo že průzkum prováděli samotní manažeri, a to ještě neanonymním dotazníkem.

K uváděným prototypům našich manažerů si dovoluji poznamenat, že jsou uvedeny typy, o kterých se domnívám, že v českém regionu jsou zastoupeny spíše výjimečně. Sami autoři uvádějí, že jejich výčet typů (A-manažer profesionál- vyniká odbornými znalostmi, B-manažer podnikatel-cele se oddává zvyšování prosperity svého podniku, C- manažer spekulant – šikovně využívá prostoru stávajících zákonů, D-manažer, přežívající z minulého režimu- zůstává u minulých praktik v řízení) není vyčerpávající, proto přikládám šest dalších typů, které si myslím, že jsou dnes v Čechách velmi početně zastoupeny.

V uvedeném desateru základních požadavků na český management mi chybí jednak zdůraznění zvládnutí informačních technologií a v souvislosti s upozorněním na zvládnutí problematiky procesu změn explicitní požadavek na získání znalostí projektového řízení (Project Management).

Můj názor můžete zaslat autorům a pokud máte odvahu otisknout i zaslané typy v časopisu, můžete.

S pozdravem

Branislav LACKO

Oulehla 491

679 71 LYSICE

E

Manažer - Mlamoj*)

Mladík kolem 25 let s náušnicí, oblečený v pestobarevnou košili a džíný, s bříškem zakulaceným od piva. Dravý, drzý a sebevědomý. Většinou jen s maturitou nebo nedokončenou vysokou školou, kterou zanechal poté, co zjistil, že se tam učí samé zbytečné hlouposti. Všem rozumí! Všechno umí! Zásadně pohrdá všemi těmi strejci a dědky kolem, kteří mají neustále nějaké potíže a problémy. On žádné problémy nevidí a také nemá! Nejraději vlastní autosalon, autoservis, benzínovou pumpu, taxikářkou firmu, prodejnu AUDIO-VIDEO-SATELIT apod. Jeho cílem je v co nejkratší době mít na kontě několik miliónů a odjet na Bahamské ostrovy jako pan Kožený.

*) Mladý Moderní Jinoch - Termín, jakož i analýzu provedl R.Bébr z VŠE Praha

F

Manžer - Showman

Hezký mladý muž ve věku 30 až 35 let atletické postavy, oblečený v drahý, perfektně padnoucí oblek a šířící kolem sebe vůni značkového zahraničního deodorantu. Neustále se usmívá a mluví příjemným barytonem. Jezdí v drahé zahraniční limusině BMW, Audi, Mercedes a pod. V ruce drží mobilní telefon, do kterého neustále hovoří. Je doprovázen často sličnou asistentkou s dlouhými vlasy a dlouhýma nohama. Na vizitce má před jménem titul JUDr. nebo Ing. ekonomie, nověji za jménem MBA. Ovládá alespoň jeden světový jazyk, ponejvíce anglický. Oblasti jeho působení jsou banky, veřejné obchodní společnosti, makléřské firmy, pojišťovny, velkoobchody, firmy obchodující s cennými papíry jiné firmy velkého byznysu. Po 6 měsících působení ve firmě se cítí nedoceněn a odchází do jiné firmy, která mu kupodivu nabízí větší plat a dražší služební auto k dispozici, aby i v ní pobyl opět jen krátce. Vystřídání řady firem, ve kterých zastával vysoké funkce, mu poskytuje gloriolu úspěšného a schopného manažera. Jeho cílem není řídit, ale předvádět se v blahobytném postavení úspěšného velkého šéfa.

G

Manažer - Buran

Ignorant, náfuka a hrubec. Restitucí získal přímo firmu, kterou nyní řídí, nebo jiný majetek, jež obratem prodal, aby řízenou firmu koupil (velmi často firmu získal tzv. českou cestou privatizace). Tu ovládá autokratickým stylem jako neomezený diktátor. Jeho firma by mohla být dobře prosperující a přinášet mu vysoké zisky, kdyby v ní neměl přechytralé, ale neschopné inženýry, hloupé úředníky, lenivé dělníky a jiné darmožrouty (technické kontrolory, pracovníky vývoje a zkušebny, pracovníky technické normalizace apod.). Všem zaměstnancům dává okázale najevo svůj pohrdavý postoj. O všem rozhoduje sám, od nikoho radu nepotřebuje ani nežadá. Kromě potíží se zaměstnanci nařiká neustále na nepochopení státu, který po něm chce platit daně, splácet půjčku, vyplácet pravidelně mzdy zaměstnancům a platit za ně sociální pojištění, dodržovat bezpečnostní a ekologické předpisy, čímž mu brání v úspěšném podnikání. Vyskytuje se v podnicích od zemědělství, přes veřejné služby až po náročnou elektronickou výrobu. Svoji příležitost vidí v tom, že mu současná situace dává možnost vychutnat pocit neomezené moci.

H

Manažer - Gauner

Nejen, že využívá při podnikání mezery ve stávající legislativě jako zmíněný Manažer-Spekulant. Nedodržuje žádné zákony, pokud mu to přináší zisk! Ví, že justiční mlýny melou pomalu a nejistě, takže se nemusí příliš bát. Falšuje razítka, podpisy, neplatí faktury, nedodává zaplacené zboží nebo dodává zmetky, neplatí nájem ani daně, manipuluje s účetními doklady atd. Zásadně prohlašuje, že pojmy jako Poctivost-Pořádek-Kázeň jsou přežitky totalitního režimu a protipóly demokracie, a zdůrazňuje, že je rád, že u nás socialistickou zoologickou zahradu nahradila kapitalistická džungle, kde je člověk člověku vlkem, což je od přírody přirozené a jediné správné. Uvědomuje si, že příležitost dělá zloděje. Tak proč by současné příležitosti nevyužil? Ve firmě zaměstnává často pracovníky stejných názorů, takže nepřekvapí, že pokud není superpodvodník a superzloděj často bývá okraden vlastními zaměstnanci nebo konkurencí. Jeho podnikatelská cesta je vydlážděna vytunelovanými bankami, zbankrotovanými firmami, což se však samozřejmě neodráží negativně na jeho kontě, spíše naopak, protože kdykoliv je na firmu vypsán konkurs, on již má své jmění investováno jinde a s upadající firmou nemá nic společného. Je vedoucím pracovníkem proto, že mu takové postavení umožňuje získat neoprávněným způsobem snadno velké finanční prostředky.

J

Manžer - Manažerka

Skvěle vypadající hezká emancipovaná žena středních let, vždy pečlivě oblečena a nalíčena. Absolventka střední nebo vysoké ekonomické školy, která dobře rozumí účetnictví a finanční problematice. Ovládá obvykle německý jazyk. Ví, že dostat do postele muže, který se jí líbí, je věc jedna, a dostat od zákazníka výhodnou zakázku je věc druhá (i když se tyto věci někdy vzájemně nevyklučují). Je ochotna absolvovat specializované manažerské kurzy, aby získala co nejlepší znalosti, protože ví, že mužský podnikatelský svět ji neodpustí sebemenší chybičku, aby jí dokázal, že měla zůstat doma u plotny. Zřídka stojí na samé špici firemního řebříčku (to jen ve firmách textilního, potravinářského průmyslu nebo veřejných služeb). Většinou pracuje na jeho nižších příčkách, nejčastěji v ekonomické, personální nebo obchodní oblasti. Pokud působí také v roli samostatné podnikatelky, vede parfumerii, květinářství, butik, módní krejčovství, pensión, personální či vzdělávací agenturu, a pod. Vedoucí postavení zastává proto, že jí nestačí dominantní postavení doma v manželství a navíc chce ukázat, že to, co svedou ti nafoukaní mužští, dokáže ona také.

K

Manažer - Naivka

Člověk, v němž porevoluční doba nástupu tržní ekonomiky probudila v koutku duše podnikatelské nápady, kam byly zahrnuty předchozím totalitním režimem. Bez jakýchkoliv znalostí a příslušných schopností se rozhodl stát se podnikatelem a managerem. Za tím účelem vymýšlí a pokouší se realizovat své skvěle vymyšlené podnikatelské záměry, které v důsledku nepochopení PT zákaznictva, obstrukcím státní mašinérie, závisti jiných podnikatelů a nekalé konkurence cizích monopolů končí bohužel bankrotem. Nepotřebuje rady ani se nepotřebuje učit! On jen potřebuje, aby mu všichni "šli na ruku" při uskutečňování jeho skvělého nápadu.

V ČR se vyskytuje ve třech podtypech:

K1

Naivka - Zatrpklenec

První pokus o realizaci podnikatelského záměru končí krachem a zároveň je pro něho tím posledním. Protlouká se od té chvíle všelijak, přičemž se věnuje hlavně konzumaci piva v hospodě, kde vypráví, jak on to měl dobře vymyšleno, kdo mu to vlastně zkazil a o co všechno naše republika přišla tím, že mu neumožnila uskutečnit jeho skvělý nápad, v důsledku čehož utrpí naše mezinárodní prestiž.

K2

Naivka - Nezmar

Stal se z něho neúspěšný manager a podnikatel z povolání. Najdeme ho jako ředitele hned v jednom zkrachovalém podniku, hned v jiném, na který je vypsán konkurz. Jednou zakládá vydavatelství dívčích románek, aby po jeho bankrotu založil firmu na prodej počítačů. Poté co jich pět prodá se rozhodne, že to pro něj není to pravé a staví útulek pro psy, který následující rok rozsáhlou adaptací přestavuje na kasino s nočním erotickým klubem atd.

K3

Naivka - Buldok

O psovi tohoto plemene se traduje, že se zakousne a nepustí. Tento druh managera a podnikatele se nadchne pro myšlenku, kterou stále neúspěšně prosazuje a snaží se realizovat, dokud ho právě ona sama nakonec nesklátí do hrobu. Pěknou studii tohoto typu (i když na poli umění) popsal K.Čapek ve svém románu "Život skladatele Foltýna" nebo si ji čeští televizní diváci mohli připomenout zahraničním televizním seriálem z nedávné doby o jednom takovém typickém představiteli tohoto typu, který se rozhodl, že v některém pralese Jižní Ameriky postaví nádhernou budovu pro operu.

Nabídnutý příspěvek redakce LN nikdy nevyužila.

Časopis EKONOM v č.1/2002 uveřejnil podobný příspěvek českého emigranta prof.G.Tesaře: Typologie českých vedoucích aneb Proč nejsou čeští manažeři téměř po dvanácti letech transformace připraveni čelit realitě. (Typy: Tradiční manažer bez naděje, Středoevropský manažer- Kozák, Západní manažer-Kovboj, Východoevropský nový typ)

Tento příspěvek byl poslán také do e-konference Projman s následujícím dotazem:

Potřebují manažeři tohoto typu projektové řízení ve své praxi?!